

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. II. Peccatum philosophicum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

Beatitudinem per spem concupiscimus nobis, non ut fini, sed ut subiecto, ipsa perficiendo: & hinc amor Spei dicitur concupiscentia. Quas rationes cognoscit fides supernaturalis in Deo, easque voluntati proponit; unam, quod Deus sit in se infinite bonus, propter se diligendus; & aliam, quod sit bonus nobis, per aeternam beatitudinem, visionis, & fruitionis: utraque debet relucere in intellectu amantis: sed prima movet ad actum Charitatis, secunda, ad actum Spei.

9. Nec Deus potest amore Charitatis supernaturalis amari, quin prius per fidem supernaturalem cognoscatur, quod sit in se infinite bonus, propter se amandus: nec amore Spei, quin fides ipsa voluntati ostendat, ipsum esse bonum nobis per beatitudinem aeternam; quia fides est supernaturalitatis initium, fundamentum humanae salutis, ac omnis justificationis radix, ut loquitur Trid. sess. 6. cap. 8. de iustific. Et nos diximus lib. 2. cap. 3. num. 10. Lege Const. Innoc. XII. Cum alias editam contra errores Archiepiscopi Cameracensis; cuius notitia satis est utilis, pro praxi à Directoribus tenenda cum proficientibus vitam spiritualem.

10. An autem Deus sit amandus super omnia intensivè, vel appetitivè? recurras ad cap. 5. cit. nu. 5. Et adhas, Deum esse omnibus rebus anteposendum, non sola mentis aestimatione, sed etiam voluntatis affectu, vincendo cuiuslibet rei create amorem, qui illum Dei impedit, juxta illud diliges Dominum Deum tuum, &c.

CAPUT II.

Prop. II. ab Alex. VIII. Sc.
Peccatum philosophicum.

1. PROP. 2. Peccatum philosophicum, seu morale, est actus humanus disconveniens naturae rationali, & rectae rationi. Theologicum verò, & mortale, est transgressio liberae divinae legis; philosophicum, quantumvis grave in illo, qui Deum, vel ignorat, vel de Deo actu non cogitat, est grave peccatum, sed non est offensa Dei, neque peccatum mortale, dissolvens amicitiam Dei, neque aeterna poena dignum.

Libro 1. cap. 17. num. 2. § 3. definitionem, & divisionem peccati dedimus, & alia plura fuerunt pro praxi Confessarii proposita, quem propterea ea legere non pigeat.

2. Authores propositionis, quicumque sunt, videntur loqui de peccato philosophico, & Theologico, ac, si essent duo peccata practice divisa, sic, ut illud ipsum peccatum, quod est philosophicum, non sit etiam Theologicum; & quod Deum non offendat, qui de ipso actu non cogitat, vel ipsum ignorat (quod ipsi supponunt contingere posse) quamvis grave peccatum philosophicum committat. Contra quos plura dabimus adnotata, & resoluta.

Interim observa, quod lex aeterna Dei, quam loc. cit. c. 21. nu. 2. § 3. descripsimus, nobis innotescit, & intimatur independentè à divina revelatione, & extrinseca libera promulgatione, sed per lumen naturale, &, dum usum

(111) 3 ratio-

rationis accipimus, nobis notificatur; cum statim cognoscamus, quæ habent convenientiam, aut disconvenientiam cum ratione, & natura rationali; ad quæ ex natura rei obligamur independentè à lege positiva. A quo tempore lex naturalis nos incipit obligare, quia tunc eam legem discernimus, adeoque inter bonum, & malum. Et inde fit, quod si non supervenisset lex positiva externa Dei per revelationem, & locutionem liberam, in tempore factam Moyfi in revelatione Decalogi, prohibentis homicidium, furtum, &c. & præcipientis Dei cultum, &c. adhuc obligati essemus ad non occidendum, non furandum, &c. & Deum colendum, diligendum, &c. Quia huiusmodi locutio, & revelatio in tempore, aliud non operatur, quàm facere externam legem illam æternam.

3. Quòd ea lex sit naturaliter nobis per lumen rationis promulgata, independentè ab omni promulgatione libera externa, patet. Tum ratione: ex quo nimirum lex naturalis sic dicatur, quia vim obligandi habet independentè à lege omni externa positiva: tum auctoritate Scripturæ: maximè ex illis Psalmi 4. *Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine:* & ex aliis Pauli ad Rom. 2. Ubi: *Gentes, quæ legem non habent, naturaliter ea, quæ legis sunt, faciunt: ejusmodi legem non habentes, ipsi sibi sunt lex, qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis.* Et August. lib. 2. *Confess. cap. 4.* *Furtum certè, inquit, puniit lex tua, Domine, & lex scripta in cordibus hominum, quam, ne ipsa quidem delet iniquitas.*

4. Pondera etiam, non posse in prædici ignorantiam invincibilem Dei; nam Dei existentia est naturaliter ex effectibus cognoscibilis juxta illud Apostoli ad Rom. 1. *Invisibilia enim ipsius à creatura mundi, per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque ejus virtus, & divinitas, sicut sunt inexcusabiles.* Est res apud DD. certa. D. August. in Psalm. 74. ait: *Deus ubique secretus est, ubique patens, quem nulli licet, ut est, cognoscere, & quem nemo permittitur ignorare.* Et D. Greg. exponens illud Job. *omnes homines vident Deum, lib. 2. moral. cap. 3.* addit: *omnis homo, ex hoc ipso, quod rationalis est conditus, debet ex ratione colligere eum, qui se condidit.* Ignorantibus Deum maledictionem regius patet psal. 38. *imprecatur illis verbis: effunde iram tuam in Gentes, quæ te non noverunt, & in regna, quæ nomen tuum non invocaverunt.* Quod factè non faceret, si illa ignorantia foret inculpabilis.

5. Quòd confirmatur, ex quo Deus omnibus Hominibus det media conducentia ad sui cognitionem, teste Joan. cap. 1. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Et 1. ad Timoth. 2. dicitur; *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire:* ergo nullus potest Dei ignorantiam habere.

6. Tandem animadvertas, quædam esse mala non ab intrinseco, sed mala, quia prohibita, ut est esus carniùm die veneris, ommissio auditionis Missæ die festo, &c. Et alia ab intrinseco mala, seu prohibita, quia mala, ut sunt mer-

dacium, blasphemia, odium Dei, &c. Quæ sunt mala, quia prohibita, poterant à Legislatore non prohiberi; & sic poterat fieri, ut mala non essent: ita estus carnis die veneris, malus non fuisset, si Ecclesia sua lege eum non interdixisset. Quæ verò sunt prohibita, quia mala, non poterant non prohiberi. Unde lex naturalis immutabilis dicitur, & quod non potuit non præcipere amorem Dei, non prohibere mendacium, odium, &c.

7. Quæritur, penitens Confessarium sic alloquitur; Pater, audivi ab Alex. VIII. esse damnatam propositionem agentem de peccato philosophico, & Theologico, vellem scire, quomodo hæc peccata distinguantur, & quare sic nominentur?

Resp. Dicas distinguere secundum diversas considerationes. Exemplum ponas in homicidio Hominis. Quod consideratum, prout est disconveniens dictamini rationis, proponenti voluntati, hoc generale principium legis naturalis: quod tibi non vis, alteri ne feceris: damnatum proximo contra virtutem iustitiam non est inferendum (ad quod, præcisa etiam lege positiva externa, tenetur) dicitur peccatum philosophicum; quia ad Philosophum spectat Legem, & virtutes morales considerare. Inspectum verò, prout est contra legem æternam, & ut offensam Dei, dicitur Theologicum, juxta definitionem ab Augusti. datam: peccatum, est dictum, factum, vel concupitum contra legem æternam: considerare enim Deum, & legem æternam ipsius ad Theologum spectat.

8. Sed quæritur, an idem peccatum,

quod est philosophicum, sit etiam Theologicum?

Resp. Affirmativè, nam à parte rei non datur peccatum philosophicum, quod non sit etiam Theologicum; cum non detur peccatum philosophicum, quod non sit contra rationem, & legem naturalem; sed peccatum, quod est contra rationem, & legem naturalem, est etiam Theologicum; quia omne, quod est contra rationem, & legem naturalem, est contra Deum, & legem æternam ipsius: cum lex naturalis non sit, nisi lex æterna Dei, scripta in cordibus nostris, & omnibus naturaliter insita: vel, ut aliis placet, impressio quædam, & participatio legis æternæ; qua ratione Deus dicitur, etiam Author legis naturalis, prout loquitur Duhamel. Ergo, qui operatur contra rationem, & legem naturalem, operatur, saltem virtualiter, & implicitè contra legem æternam, consequenter contra Deum; atque ideo peccat peccato Theologico.

9. Sed quæritur, an peccatum philosophicum sit offensam Dei?

Resp. Affirmativè; ex Decreto Alex. Est enim, prout DD communiter, ut notat Lamazares qq. Theol. qu. 16. nu. 16. Contenson. Theol. ment. 5. cord. tom. 1. lib. 6. dissert. 2. cap. 1. speculat. 3. §. Hinc fit, peccato essentielle, esse injuriam, & offensam Dei primi, & Supremi Legislatoris. Omnis quippe peccator scienter, & voluntariè violans legem, qua obligatur, offendit, & injuriat Legislatorem; ergo, qui scienter violat legem naturalem, quæ est participatio legis æternæ, implicitè, & virtualiter violat legem

legem æternam, atque adeo Legislatorem offendit.

10. Quod violans legem naturalem Deum offendat, ostendit Paulus ad Rom. 2. *quicumque enim sine lege peccaverunt, sine lege peribunt*; hoc est, Gentiles, quibus lex scripta data non fuit, perierunt, quia violarunt legem naturalem, ostendentem eis bonum, & malum juxta commentum Lirani ibid. Et confirmat ad Ephel. 5, *propter hæc* (scilicet fornicationem, immunditiam, & avaritiam, quæ lege naturali prohibentur, & naturali lumine mala esse noscuntur) *venit ira Dei in Filios dissidentia: in eos, scilicet, qui in diluvio perierunt, ut ibid. cit. Lirani.* Ergo transgressio legis naturalis est peccatum, & Dei offensam. Propter quam ipse ante legem scriptam, aquis diluvii universam carnem delevit, & igne Sodomiticæ Urbis incendit.

11. Propterea ad Rom. ibid. Apostolus subdit. *Centes, quæ legem non habent* (id est Mosaicam) *naturaliter ea, quæ legis sunt, faciunt* (ex naturali scilicet dictamine rationis) *ejusmodi legem non habentes* (videlicet Mosaicam;) *sibi ipsi sunt lex: hoc est, lumine naturali cognoscunt, quid facere debeant, quidve omittere teneantur; pro ut dixit August. in psalm. 57. quandoquidem manu Formatoris nostri, in ipsis cordibus nostris veritas scripsit: quod tibi fieri non vis, ne facias alteri: hoc antequam lex daretur, nemo ignorare permissus est, ut esset, & unde judicaretur, quibus lex non esset data.*

12. Sed dubitatur, apud omnes commune est de ratione offensam esse, ut cogno-

scatur persona, quæ offenditur, sed, qui Deum, vel ignorat, vel de eo actu non cogitat, tametsi furtum, vel fornicationem commiserit, Deum non cognoscit, vel, si cognoscit, ignorat fornicationem v. g. esse offensam Dei, ergo Deum non offendit?

Resp. Utique, ut quis offendatur, requiritur, ut cognoscatur, sed necesse non est, ut de ipso habeatur semper cognitio expressa, formalis, & distincta sub propria particulari ratione, sed sit est, ut implicite virtualiter, & in confuso cognitus sit. Exemplum est in filij expostis, incertis parentibus natis, qui peccato impietatis peccant, dum parentibus suis maledicunt; quia, quamvis non distincte, eos tamen in confuso cognoscunt, quatenus intelligunt se naturam ab aliis accepisse, quicumque illi sint. Et in eo, qui in corde suo propinens occidere quemvis Hominem, vel obvium, non excusatur à facillégio, vel parricidio, dum Clericum, vel Patrem occidit, quamvis in actu occisionis non distinguit, an sit Clericus, vel Pater. Ita quoque, cum Homo, quantumvis Gentilis, de Deo actu non cogitans, propter naturalem distractionem, & inadvertentiam, dum peccat contra legem naturalem, & dictamen rationis, fornicando, mentiendo, &c. peccat contra Deum, virtualiter, & implicite cognoscit sub ratione Superioris, & Legislatoris. Nam, cum evidenter cognoscit, se non habere esse à se, sed à alio accepisse, necesse est, ut item percipiat, quod dictamen suæ rationis non sit prima regula, & prima lex, nec ipse Auctor legis naturalis; sed cognoscenda hoc, debet

necessario, saltem implicite, cognoscere, quod sit alteri subordinata, & alius sit legis naturalis Author; ac proprie Deum implicite cognoscit, saltem sub ratione Superioris, & Legislatoris. Quod satis est, ut peccatum in se, & ut ab isto committitur, sit voluntarium, & offensa Dei.

13. Advertat Confessarius, ad peccatum Theologicum non requiri, quod fiat ex intentione expressa repugnandi Deo, seu ipsi legi, quia id peccato: *verbi gratia* fornicationis, adderet distinctam malitiam, contemptus formalis, iuxta dicta lib. 2. cap. 31. num. 17. Sed sufficere, ut actu cognoscatur esse contrarium Deo, seu contra legem. Et hinc fit, ut peccatum philosophicum, seu actus ab intrinseco malus, si sit voluntarius, productus, similiter cum advertentia, quod sit contra rationem, & legi repugnans, est volutus, & elicitus, ut est offensa Dei; cum sit contra legem aeternam: & ex eo, contra Quis Legislatorem, qui est Deus.

14. Et propterea in propositione est manifesta contradictio: *peccatum philosophicum, quantumvis grave in illo, qui Deum, vel ignorat, vel de Deo actu non cogitat, est grave peccatum, sed non est offensa Dei, neque peccatum mortale, dissolvens amicitiam Dei, neque aeterna poena dignum*; Nam repugnat esse grave peccatum, & non esse offensa Dei; etenim, si est grave peccatum, est contra legem naturalem, ergo contra Auctorem, & Legislatorem istius legis; sed Deus est Author, & Legislator legis naturalis, quatenus hæc est participatio, & impressio legis aeternae
Maubancæ Censura Confessi.

næ: ergo, si est grave peccatum, est contra Deum, & Dei offensa.

15. Implicat pariter aliquem formaliter peccare, & Deum vel ignorare, vel de ipso actu non cogitare; quia, dum formaliter peccat, cognoscit se facere contra legem, ergo & contra Legislatorem: sed Deus est Legislator legis naturalis ex dictis, ergo, qui peccat contra legem naturalem, Deum non ignorat, & actu ipsum, saltem implicite, cognoscit sub conceptu Legislatoris.

16. Queritur, an peccato philosophico respondeat poena aeterna: & sic peccantes puniendi sint in inferno, si peccato non remisso, decesserint?

Resp. Affirmative, quia peccatum tale, est Dei offensa, ergo dissolvit amicitiam cum Deo, & relinquit in peccatore reatum poenæ aeternæ, & obligationem ad ipsam subeundam, nisi remittatur. Decretum Alexand. clarè loquitur.

17. Sed dices. Gentiles ignorant peccato fornicationis, odii Dei, blasphemiae, &c. deberi poenam aeternam, ergo ab ea excusantur; quia ignorantia excusat à poena.

Resp. Negando consequentiam. Ignorantia solum excusat à censura per DD. communiter, Fagnan. in 5. Decretal. ad cap. nobis il 1. de sent. excom. num. 40. Du-hamel tom. 3. lib. 5. differt. 3. cap. 3. à num. 10. Ratio est, quia censura, est poena extraordinaria, & regulariter non ligat, nisi contumaces, & ex contemptu operantes. Sed qui ignorat, non dicitur contumax, nec contemnere. At non excusat à poena aeterna, peccatis mortalibus correspondens, quia

(Kk kk)

quia

quia est pœna ordinaria ipsis infallibiliter annexa. Hinc est, quod, qui liberè, & advertenter in peccatum grave contra legem naturalem consentit, tacitè consentire præsumitur in penam æternam, eidem peccato correspondentem; cum non modo philosophicè, verùm etiam Theologicè, peccet, Deum offendendo.

CAPUT III.

Una supra XXX. Propositiones ab Alexandro VIII. damnatas.
Instructio Miscellanea.

PRÆSENTI hoc capite unam supra triginta propositiones ab eodem Alexandro alio suo decreto circumscriptas, edito 7. Decembr. ejusdem anni, sub titulo referimus, ut in his etiam aliquantulum instructus reddatur Confessor.

1. Propositio I. damnata. *In statu naturæ lapsæ ad peccatum formale, & demeritum, sufficit illa libertas, quæ voluntarium, ac liberum fuit in causa sua, peccato originali, & libertate Adami peccantis.*

2. Status naturæ lapsæ, aut corruptæ is dicitur, in quo iustitia originali exanti, & peccato contaminati nascimur, in isto nulla est in Homine necessitas ad peccandum, in eum ab Adamo, liberè peccante, transmissa, ut putarunt aliqui; nam Adæ peccato nostra libertas, nec amissa, nec extincta fuit, sed in nostra potestate est tentationi consentire, vel eidem, Divina auxiliante gratia, resistere, & præcepta implere. Legas

Trid. sess. 6. can. 5. & 6. & const. Exornibus B. Pii V. in qua reprobantur plures propositiones Baii, & inter eas 39. & 64. Ac aliam Ignoc. X. editam contra quinque propositiones Cornelii Jansenii, Episcopi Iprens. in qua, ut Hæretica, hæc quarta propositio circumferretur: *Ad merendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in Homine libertas à necessitate, sed sufficit libertas à coactione.*

3. Audias item August. de lib. Arbitr. cap. 17. quis peccat in eo, quod nullo modo cavere potest? peccatur autem, cavere igitur potest. Et lib. de Spir. & lit. cap. 3. Unde hoc quisque in potestate habere dicitur, quod, si vult, facit; si non vult, non facit. Ergo, ut Homo fornicando peccet, eique fornicatio imputetur ad culpam, debet posse fornicationi resistere, si velit, ad quod ei divinum non denegatur auxilium; aliàs, dum impotens foret, ei, nec ad penam, nec præmium, nec vitæ æternæ, aut laudem, tribueretur, quod fornicaretur, vel non; sicut, nec militi, quod non ambulem, dum liber ad ambulandum non sum, quamvis ligatus me catenis, & funibus, liberè liget; ergo quamvis Adam liberè peccaret, tamen mihi ad culpam, fornicari per. ge. non imputatur, si hic, & nunc non possum fornicationem vitare.

4. Adde. Si Homo non habet propriam libertatem ad non peccandum, non est unquam capax absolutionis; nam capax absolutionis non est, qui non dolet de peccatis de præterito commisisse, & non proponit non peccare in futurum; sed, qui non est liber ad non peccandum.